

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 19.04.1963, sp. zn. 3 Cz 13/63, ECLI:CZ:NS:1963:3.CZ.13.1963.1

Číslo: 54/1963

Právní věta:

Dali-li rodiče své přivolení k osvojení předem bez vztahu k určitým osvojitelům (§ 66 odst. 3 c] zák. o právu rod.), není již třeba v řízení o osvojení přivolení rodičů k osvojení dítěte jinými osobami (§ 66 odst. 3 zák. o právu rod.); ani rodiče nejsou účastníky řízení o osvojení (§ 265 odst. 2 o. s. ř.) a soud neměl zjišťovat jejich stanovisko k osvojení dítěte.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 19.04.1963

Spisová značka: 3 Cz 13/63

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Osvojení

Předpisy: 141/1950 Sb. § 135

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Manželé O. a J. Š. dali ve dnech 26. února a 8. března 1962 před okresním soudem v Karlových Varech přivolení k tomu, aby jejich čtvrté dítě, nar. 21. ledna 1962, bylo osvojeno podle druhého stupně vhodnými osvojiteli. O osvojení tohoto dítěte požádali manželé M. a A. N. Okresní soud v Karlových Varech vyšetřil osobní poměry žadatelů a ustanovil ústní jednání o jejich návrhu na den 30. května 1962. K tomuto ústnímu jednání předvolal oba navrhovatele, OPM v Karlových Varech a kromě toho otce dítěte. Při ústním jednání soud poučil přítomné o významu a důsledcích osvojení druhého stupně. Manželé N. setrvali na svém návrhu, otec dítěte s osvojením souhlasil a kolisní opatrovnice osvojení doporučila.

Okresní soud v Karlových Varech pak usnesením ze dne 30. května 1962 vyslovil, že nezl. M. Š. je od právní moci tohoto usnesení osvojenkou manželů M. a A. N., že její příjmení je N. a že manželé N. budou zapsáni v matrice narozených na místě otce a matky osvojenky. Po vyhlášení svého rozhodnutí okresní soud doručil přítomným osobám písemné vyhotovení usnesení a ty po poučení se vzdaly opravných prostředků proti němu. Usnesení okresního soudu bylo provedeno i v matrice a z výpisu ze dne 2. června 1962 je patrné, že v matrice jsou již zapsáni na místě rodičů jeho osvojitelé a že se nezletilá nyní jmenuje M. N.

Dne 12. června 1962 došla na okresní soud v Karlových Varech stížnost matky dítěte J. Š., v níž tato sděluje, že změnila své původní rozhodnutí a rozhodla se, že si dítě ponechá, a proto napadá usnesení okr. soudu, kterým bylo vysloveno osvojení.

Krajský soud v Plzni usnesením stížnosti vyhověl, napadené usnesení okresního soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Rodiče nezl. dítěte dali přivolení k osvojení předem bez vztahu k určitým osvojitelům. Přivolení dali ústně do protokolu před okresním soudem po řádném právním poučení. Byly tedy dány všechny předpoklady § 66 odst. 3 c) zák. o právu rodinném.

Proto v řízení o osvojení nebylo již třeba přivolení rodičů k osvojení dítěte jinými osobami (§ 66 odst. 3 zák. o právu rod.). Soud je neměl o osvojení ani slyšet (§ 265 odst. 1 posl. věta o. s. ř.), a rodiče nebyli vůbec účastníky řízení o osvojení (§ 265 odst. 2 o. s. ř.).

Okresní soud v Karlových Varech neměl tedy otce dítěte k ústnímu jednání na den 30. května 1962 ani volat, ani jej slyšet o souhlasu k osvojení. Neměl mu ani své rozhodnutí doručit.

Usnesení okresního soudu v Karlových Varech ze dne 30. května 1962 bylo přítomným účastníkům doručeno, a ti se vzdali práva podat proti němu stížnost (§ 161 odst. 2 o. s. ř.). Tím toto rozhodnutí nabylo ihned právní moci, což okresní soud právem na vyhotovení usnesení ve spise založeném vyznačil.

Ježto matka dítěte není účastníkem řízení, neměla práva k podání stížnosti do usnesení okresního soudu, kterým bylo vysloveno osvojení (§ 174, § 196 o. s. ř.), a proto měl krajský soud její stížnost odmítnout jako stížnost osoby neoprávněné (§ 180, § 196 o. s. ř.).

Leč i v dalším jsou úvahy krajského soudu, jak je uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí nesprávné.

Posuzovat nezájem rodičů o dítě může soud jen v případech § 66 odst. 3 a), b) zák. o právu rod. Tam, kde rodiče dali řádným způsobem své přivolení k osvojení předem bez vztahu k určitým osvojitelům (§ 66 odst. 3 c) zák. o právu rod.), může přicházet v úvahu jen případné odvolání tohoto přivolení. To ovšem je možné jen do doby, než bylo pravomocně vysloveno osvojení dítěte (srov. směrnice pléna Nejvyššího soudu Pls 3/59 uveřejněné pod č. 43/59 Sbírky rozh. čs. soudů). V daném případě nabylo usnesení o osvojení právní moci již dne 30. května 1962, takže zpětvzetí přivolení po tomto datu již nebylo možno.

Z uvedeného je patrné, že krajský soud v Plzni si nesprávně vyložil ustanovení zák. č. 15/1958 Sb. o změně předpisů o osvojení a svým rozhodnutím porušil zákon v ustanovení § 66 zák. o právu rodinném a v § 265 o. s. ř.